

til tilstrækkelig dybt Vand er noget kortere ved Skagen end paa andre Pladser. Jeg tilføjer, at dette i Virkeligheden kun spiller en meget ringe Rolle, og det ligger deri, at paa hvilken af de andre Pladser, jeg har nævnt, Hirtshals, Sandnæs-Hage, Hanstholm, Klitmøller og Vorupør undtagen Hanstholm er det efter min Overbevisning saaledes, at man ogsaa der maatte gaa til en fritliggende Havn. Det, som har gjort og gør den Dag i Dag, at Molen ved Hirtshals holder sig fri for Tilsanding, uagtet der kun er en enkelt Mole, altsaa efter de Herrers Teori i Bilagene til Betænkningen skulde være langt mere udsat for Tilsanding, ligger efter min Mening deri, at den ikke er landfast, saa at Kyststrømmen kan komme inden for Molen og ikke er generet af at skulle bøje udenom.

Det vil sikkert derfor være absolut tilraadeligt, hvilken af de Pladser man end vil vælge, at vælge Typen den fritliggende Havn fremfor den fastliggende undtagen som sagt ved Hanstholmen. Der er Forholdet nemlig af en saadan Beskaffenhed, at vi ikke have noget tilsvarende her i Landet. Jeg maa maaske her indskyde den Bemærkning, at alle de Postulater, som de Herrer maaske mene, det er, jeg fremsætter, ikke ere tagne ud af mine egne Tanker, men de ere alle begrundede i de Betænkninger, som vi have liggende fra de i sin Tid nedsatte Kommissioner, henholdsvis af 1877, 1882 og 1897. Med Hensyn til Hanstholmen, som er det Punkt, der efter min Formening fortrinsvis egner sig til Havneanlæg paa Jyllands Vestkyst — endda i højere Grad end ved Hirtshals — er Forholdet det, at man har undersøgt og tilstrækkelig konstateret, at Kyststrømmen der, som er ødelæggende med Hensyn til Sandvandringen paa Jyllands Vestkyst, løber i Nærheden af Hanstholmen fra Syd til Nord 4 Gange af 5 under en Paalandsstorm, altsaa der er 4 Gange hyppigere Kyststrøm Nord efter end Syd efter. Deraf følger, at det, man skal tage sig i Agt for ved et eventuelt Havneanlæg ved Hanstholmen, er den nordgaaende Kyststrøm, der fører Sand med sig. Den kan let — det er ogsaa konstateret af Kommissionen — løbe med en Hastighed af 4—5 Mil i Timen og altsaa have Magt til at føre ret betydelige Sandmasser med sig opslemmet i Vandet, indtil Farten af en eller anden Grund mindskes, som oftest af den Grund, at Strømmen breder sig. Hvad sker nu, naar den naar op til Hanstholm

og forbi den skarpe Pynt der? De ærede Medlemmer ville jo erindre, at Jyllands Kyst danner omtrent en ret Vinkel her med sin Spids i Hanstholm. Ja, for at Sandaflejringen kunde blive farlig for et Havneanlæg ved Hanstholm — dette maa jo lægges umiddelbart Øst for Pynten med Mundingen mod Nord — for at Strømmen skulde kunne blive farlig maatte den bøje om og straks følge Kystliniens Retning ret imod Øst efter at være kommen fra Syd til Nord. Det gør den ikke, og jo stærkere Hastigheden er, og jo stærkere den følgerig er opslemmet med Sand, desto mere umuligt bliver det, at den kan bøje af; derfor gaar den nordgaaende Strøm i en stor Bue uden om Hanstholmspynten, og først et Stykke ud i Skagerak formindskes Farten saa meget, at Bundfaldet begynder at lægge sig. Undersøgelser, der ere foretagne af de forskellige Kommissioner, vise ogsaa, at tæt Østen for Hanstholm er Kysten uforandret gennem et Aarhundrede, der er snarest skaaret noget bort, i det mindste ikke lagt noget til, hvorimod der med Bundforholdene i Farvandet ud til 15—16 indtil 20 Favne Dybde sker idelige Forandringer, der dannes smaa Sandbanker, som skæres bort igen, men paa saadanne Dybder, at det ikke generer Besejlingen. Derfor vil det Punkt paa Jyllandskysten, der har de bedste Chancer for at kunne holde sig fri og brugeligt, være Hanstholm, og efter min Formening er det det eneste Sted, hvor det vilde være tilraadeligt at anlægge en landfast Havn. Man bør formentlig komme til at gøre Forsøg med at bygge Fiskerihavne paa de Steder af Jyllands Kyst, hvor der ubestridelig er fast Bund at bygge paa, og hvor der som Følge deraf ikke er Sand, som Bølgeslaget kan rode op og sætte ind i Havnen, men hvis man vil det, maa man vistnok komme dertil, at man maa have frit beliggende Havne. Jeg henstiller derfor saa indtrængende, som jeg formaar, til Regeringen at tage Spørgsmaalet op endnu en Gang til Overvejelse, naar man vil fremme det Forslag at anlægge en Havn paa Skagen, om den ikke bør være fritliggende fremfor landfast. Jeg er overbevist om, at hvis man gaar til at anlægge en landfast Havn, vil man ret snart komme til den Erkendelse, at man har gjort noget galt. Muligvis at jeg staar her og tager fejl, det kan ingen sige med absolut Sikkerhed, men jeg kan sige med absolut Sikkerhed, at der er langt, langt større Chancer for ikke at gøre no-